

הלכות פסח סימן תצ

באר הגולה 194

תצ סדר תפלת יום שני ותפלת חלו של מועד, ובו ט' סעיפים:

א אכילת שני קורין בפרישת אומר (א) 'שור או כשב' (ב) עד סוף (ב) הענין, ומפסטר קורא כמו ביום ראשון, ומפסטר במלכים בפסח ויאשיהו מ'ישלח המלך' עד 'ואחריו לא קם פניהו':
ב ביום שלישי שהוא חלו של מועד, ערבית ושחרית ומנחה מתפלל ברכו ואומר 'יעלה ויבוא בעבודה, ואם לא אמרו מחזירין אותו. וכן מזכירו בברכת המזון, ואם לא אמרו (ג) אין מחזירין אותו. ובמוסף מתפלל בדרך שמתפלל במוסף של יום טוב: חגה אלא בשמיני' לעיל יד' משה עבדך ספי כבודך באמרי' (ד) אומר 'יהקרבכם עלה' וגו' עד 'ועני המידין בהלקטן' (טו): **ג** ימותגים שבימים טוב אומר 'אח טוב מקרא קדש הנה' (ה) ויבחרו של מועד אומר (א) 'אח יום מקרא קדש הנה'. (ו) ואנו (ד) אין נוהגין לומר 'מקרא קדש' כלל, לא ביום טוב ולא בחל-המועד (טז): **ד** 'כל הימים של חלו של מועד ושני ימים אחרונים של יום טוב' (ז) קורין בהלל בדלוג כמו בראש-החדש: **ה** 'אסימן הפרשיות של שמונת ימי הפסח: (ח) משך תורה, קדש בכספא, פסל במדברא, שלח בוכרא. וזה הסדר לא ישתנה כי אם בשחל פסח ביום חמישי, שביים שלישי שהוא שבת (ט) קורא 'אח אחת אומר אלי' שהוא 'פסל', וביום ראשון שני שלישי קורין קדש, בכספא, במדברא: **ו** בכל ימי חל-המועד ושני ימים טובים אחרונים (י) קורין (ה) 'הרבני' (הרבני) 'בספר שני בקרבנות המוספין שבפינהס, ומתחיל

א מקנה ברמא לא
ב קרמא שבת כיד
ג עניתי לעיל קס"ט
חמו ד טור בשם
תשובת רב האי
ה ימקא ענין י
ו ימקא ראשי קהל
ז לא יד' קראש
חסדיק שם ופאר
ט'אקס ח עניתי
לעיל קס"ט חמ
פער :

שערי תשובה

ולא קורא עתה בח'ל פון שאין אנו סמוכין לא"י, עכ"ל. ט"ט בעל-הנפש
חזירי בטה שאפשר לו לנהר, עמ"א ונח"י. וענין ב"ד סיון רצג בש"ד:
(א) הענין, דהינו ויבחר משה אח מועדי ה'. וכתב בפס"ה קיש לעשות ביום
שני בסעודה אינה דבר זכר לקעוה אסתר, שביים שהוא נחלה קטן:
(ב) אכן, לפי שאנו מחזירין לאכל פת, ע"ל סיון קפח: (ג) אח יום. וכ'
המ"א: ומכאן קראו שאין לומר הרחמן הוא נחילנו ליום שפלו טוב
בהמ"א בח"ה, ע"ש. ולפעמי' שבי"ט שחל להיות בשבת ש"א הרחמן
הוא נחילנו ליום שפלו שבת טוב ומנוחה לחי העולמים, ח"י: (ד) אכן.
קאי אחת"מ. וא"א קדוש עד אחר שקרא טרביעי שנשלם מנן טקוואס, ב"י:

לקולטין ב"י ב"י ופשוט מאמר מרדכי בפה תשובות בפרו, ובש"ח יראיהו סימן
כד וב"ס רביס סימן מד ובספר תפלה סוף פ"ק וקדושין, ובספר ש"ח בית-אפרים
חלק י"ד סימן כה מתשובת תנ"א"ן בעל מג"ש כח"י, והתפלה-ע"י סימן כד ובתשובת
חן סימן כה וסימן כו. וענין ג"כ מ"ח סימן עד שחזר בע"מ, ב"ן שיום ג' הוא יום
הנה ולא מקרא הקלטה עד סוף היום, ושם באסור קדש וא"א לאותו יום שיעלה
לקליה ולתורה בשם קדש, ע"ש. וענין ב"ב ח"א בסלק י"ד סימן פו וסימן פח:
(ז) אכן, ע"כ"ש. וענין ב"מ ח"ב סימן קג שהוקיע ג"כ ש"ל מקרא
קדש, וענין ב"ש"ח ח"ב סימן י"י, וענין ב"ב"י משם ה"ש"ב"א ב"ב"א

וענין הסנהגה לומר את יום מקרא קדש, וכן הסכמת אחרונים: (ס) הרבני.

באר הגולה

וכו'. ולשם אינו אלא יום אחד, וזה דמקמרין כל יום ט"ו, משום
דבתיב 'עד עצם היום הזה', ונקרא לו ידע ועד בכלל⁶⁶.

א (א) 'שור או כשב'. דמנין שם מעניני כל המועדים וגם
של פסח: (ב) עד סוף הענין, דהינו עד 'ויבחר משה אח
מועדי ה' וגו'". וכתבו הספרים, דט"ב לעשות ביום שני בסעודה
אינה דבר זכר לקעוה אסתר, שביים שהוא נחלה קטן:
ב (ג) אין מחזירין אותו. ודוקא (א) בתפלה, דלא סגי דלא
תפלה, וכיון שלא התפלל בראי נחזיר⁶⁷ [דהינו, אם נזכר לאחר
שעקר בגליו (ג) חזר לראש, ואם עד שלא סים תפלתו חזר
ליצאה]. מה שאין בן בברכת-המועד, דאי בעי לא
אכיל דבר המזכיר לברכת-המועד, שיאכל בשר ופרות, על-כן אין
מחזירין אותו בכל גווי. וענין לעיל בסימן קפח סעיף ו ובמשנה
ברונה⁶⁸ ובאר הגולה שם: (ד) אומר 'יהקרבכם עלה' וגו'. וזה
לומר, שלא יאמר ויבחר משה הראשון, דכבר עבר: **ג** (ה) ויבחרו
של מועד וכו'. שמע מנה (א) דהל-המועד לא מקרי

ואורחא, הלא הנה ה"ר"ף ור"א"ש ור"מ"ם ור"מ"ג ועשר וקדושי ובשם
ראב"ה ונחלות ממוני ור"ש"ב"א. ואף להאור ודע שמשעבד יהיה מנהגן
בחזק לארץ, לא סוף עד על תהל אלא בספק, דאז יש לספק בשעת הדחק
על דעת הסוחרין דרבנן והני ספקא דרבנן, אבל לא בדאי תרש, וכן
התוספת-ה"ש גס"פ פ"ב בן. ובספיקי תוספות במנהגות דכתב דבשל עכו"ם
הוא מרדכי, אס"פ מרדכי על-פלפלים מיהו אסור. ואין ל"ט מקלוק
וכנו קורן בעל התרומות שכתב לעל במקומות הרחוקין בחזק קרן.
ומעיל-ה"ש בשם רבי אביגדור כהן בשם ריב"א שכתב לתקל בשל נכרים
לגמרי פטוקא ב"ח, והם 'חידאי' נגד כל הני רבנות הע"ל, וגם פשה מן
האחרונים שהקלח לא רצו לתקל אלא בספק ולא בודאי, וגם בשל-ה"ר
פאן וביוחדי-ה"ה הלא סתמו פהפוקים דהוא ראוב"ה בכל גווי, וגם תבנה
מן האחרונים סתמו כן לעקר, על-כן בודאי מן הראוי ונכון לחש לכל זה
ולפרש על-פלפלים מן ודאי תנש וכו', וימי שדעה לתת לב על זה יוכל
להשיג גם בחזק ממינים אלו מביאה ישינה:

* סימן הפנשיות וכו'. בפר"מגדים בשם הפרי הגדש: אם טעה ושנה
הסדר ב"י ימי חל-המועד, קורין ביום שלאחריו פרשה שדלג⁶⁹.

יום טוב, ואין לומר בחלו של מועד בברכת-המועד 'הרחמן הוא נחילנו יום'⁷⁰ שפלו טוב, וביים טוב שחל להיות בשבת, פ"ב
העלה רבה (ד) 'שיאמר 'הרחמן' על כל אחד בפני עצמו⁷¹: (ו) ואנו אין נוהגין לומר. וכתבו האחרונים, דמנהגנו לומר 'מקרא
קדש' בין ביום טוב ובין בחלו של מועד, (ז) ואין אומרים 'אח יום טוב' אפלו ביום טוב: **ד** (ז) קורין⁷² ההלל בדלוג⁷³ וכו'.
מפני שביים שבעה של פסח (ו) נטבעי המצרים, אמר הקדוש-ברוך-הוא: מצעה יד' טובעין ב"ס ואסם אומרים שירה לפני? !
וכיון שבשביעי אין אומרים אותו, על-כן בחל-המועד גס"פ אין אומרים אותו, שלא יהיה עדיף מיום טוב אחרון⁷⁴: **ה** (ח) משך
תורה, והם סימן ראשי פרשיות, דהינו: יום ראשון 'משכו וקחו וגו'', יום שני 'שור או כשב', יום שלישי 'קדש לי כל
בכור', יום רביעי 'אח כסף תלנה', יום חמישי 'פסל לך', יום ששי במדברא, דהינו 'ויבחר וגו' במדבר סיני ויגשו בני ישראל
אח הפסח', ביום שביעי פרשח בשלח, ביום שמיני בוכרא, 'כל הבכור אשר יזל וגו': (ט) קורא וכו'. מפני (י) שכתוב בו
מעניני לשבת: **ו** (י) קורין הרביעי. קאי על חל-המועד. ואין אומרים קדוש עד אחר שקרא הרביעי, שנשלם מנן

שער הציור

(א) פוסקים: (ב) וענין לשל סימן קיו סעיף ה ובמשנה ברורה ובאר הגולה שם: (ג) 'מנא אבדקם ושא': (ד) וילא בחק-השלב, ונקרא שאומרים 'רצה' וגם
'עלה וכו': (ה) 'פרי-קדש': (ו) טרש: (ז) פרישה:

(א) נוסח אחר: ליום.

הלכות פסח סימן תצ

ביאורים ומוספים

[משנ"ב ס"ק טז]

משום דכתיב "צדק עמים היום הנה", וקמ"א לן דעד דעד בכלל⁽⁹⁶⁾. אבל בזמן שבית המקדש היה קיים, היתה הקרבת העומר מותרת בירושלים משום הכתוב "עד הביאכם את קרבן אלקיכם", ולמקומות הרחוקים הותר מחצות היום של ט"ז בניסן, וכמבואר בגמרא (מנחות טז, א), וכן כתב הרמב"ם (פי' מהל' מאכלות אסורות ה"ב).

סימן תצ

סדר תפילת יום שני ותפילת חלו של מועד

[משנ"ב ס"ק ז]

זכר לסעודת אסתר, שבי"ח היתה נחלה קטן⁽¹⁾.

(1) ומקור הדבר הביא המג"א (ריש הסימן) שהוא ממשלה. וכתב הפמ"ג (א"א ריש הסימן) שיש סימן לדבר בהפטרות של יום ראשון של פסח, בפסוק: "וישבות המן ממהרת באכלם" (יהושע ה יב), דהיינו שהמן נתלה למחרת הפסח. אכן, ברש"י כתב (מגילה טו, א) ד"ה יום טוב, שהתענו בימים י"ד ט"ז וט"ז בניסן, ובט"ז בערב נתלה המן, ובהגה"ה שם כתב שהכוונה שנתלה בערב שאחרי יום ט"ז, וכן בפרקי דרבי אליעזר (פ"ג) כתב שהמשחה השני שאסתר עשתה היה בי"ז בניסן, וראה בפירוש הרד"ל שם (סי' ס).

[משנ"ב ס"ק ז]

שלא התפלל קראי יחוד⁽²⁾ וכו', דכר המכיר לכפרת הקוץ⁽³⁾ וכו', לעיל בסימן קפ"ח וז' במשנה ברוך⁽⁴⁾.

(2) ואם התפלל בחול המועד תפילת יום טוב, כתב בשו"ת לב חיים (ח"ב ס"י טו) שלא יצא, כיון שצריך להתפלל בו י"ח ברכות ולא י' ברכות, וכן כתב בשו"ת אגרות משה (או"ח ח"ד סי' כא אית ג).

(3) אבל לכתחילה, כתב לקמן (סי' תקל ס"ק א) שמצוה לקבוע סעודה בחול המועד על הפת, אחת בלילה ואחת ביום, כיון שמצוה לכבדו באכילה ושחיה, ועיקר אכילה הוא בפת, ובשעה"צ שם (סי' ק) כתב שאף השריע שכתב לעיל (סי' קפ"ח ט"ז) שחול המועד דינו כראש חודש, ומשמע שאין מצוה לאכול פת, סונונו רק לענין שאם שכח יעלה ויבוא אין צריך לחזור בדיעבד, אבל לכתחילה מצוה לאכול פת. והוסיף, שהגרי"א אף צידד שבחול המועד חייב לאכול פת, ולדעתו אם לא אמר יעלה ויבוא צריך לחזור.

(4) שכתב השריע שם, שבחול המועד אם שכח לומר יעלה ויבוא בברכת המזון וזכר קודם שהתחיל את ברכת 'הטוב והמטיב', דינו כמו ראש חודש, שאומר 'ברוך אתה ד' שנתן וכו', ובנוסף הברכה בחול המועד, כתב במשנ"ב שם (סי' כו) שיאמר שנתן 'מועדים' לעמו ישראל לששון ולשמחה, ובשעה"צ שם (סי' יט) כתב שיכול אף לומר שנתן 'ימים קדושים', אבל לא יאמר 'ימים טובים', כיון שחול המועד אינו יום טוב, וכמו שמבואר להלן (סי' ה). והוסיף במשנ"ב (שם) ובביה"ל שם 'ד"ה אומר', שבראש חודש שאין חיוב לאכול פת, יאמר את הברכה 'ברוך שנתן בפתיה בשם ומלכות, אבל בחתימה יאמר בלי שם ומלכות, והשריע (שם) כתב שחול המועד דינו כראש חודש.

[משנ"ב ס"ק ז]

אומר 'הקרבנותם עליה'⁽⁵⁾.

(5) ואם שכח ולא אמר במוסף את פסוקי הקרבנות, כתב לעיל (סי' תפ"ח ס"ק יג) שיצא.

[משנ"ב ס"ק ה]

שיאמר 'הקרבנות' על כל אחד בפני עצמו⁽⁶⁾.

(6) וכשאומר את שניהם, כתבו הפמ"ג (א"א ס"ק א) והמקור חיים (קצור הלכות ס"י קפ"ח ט"ה) שיש להקדים את 'הרחמן' של שבת שהוא תדיר לפני 'הרחמן' של יום טוב, ובסוכות שמוסיפים אף 'הרחמן' הוא יקום לנו, יש לאומרו לאחרים.

[משנ"ב ס"ק ו]

דמנענו לומר 'מקרא קדש' בין ביום-טוב ובין בחלו של מועד⁽⁷⁾. אמנם, לקמן (סי' תקכ"ט ס"ק טז) כתב בשם השו"ע הרב שבחול המועד לא נוהג דין כבוד ועונג, כיון שלא נאמר בו 'מקרא קדש', וכבר עמד בזה בשעה"צ לקמן (סי' תקל ס"ק ד), והוסיף, שגם ברמב"ם (פי' מהל' יום טוב ה"א) מבואר שחול המועד נקרא 'מקרא קדש', וסיים בשעה"צ שמימי המקרא קדש של חול המועד קל משל יום טוב. וראה מה שכתבנו לקמן (סי' תקכ"ט שם).

[משנ"ב ס"ק ז]

קורין⁽⁸⁾ הלהל בלוג⁽⁹⁾ וכו', שלא יתנה צריך ביום-טוב אחרון⁽¹⁰⁾.

(8) וכיון שקוראים בו בדילוג כמו בראש חודש, כתב הרמ"א לעיל (סי' תכ"ב ס"ד) שדיני ההפסקה בו הם כמו בראש חודש.

ולענין הברכה, לנהגים שלא לבדוק על הלל בראש חודש, כתב הרמב"ם (פי' מהל' ברכות ה"ט) שגם בפסח בימים שאין גומרים את ההלל לא יברכו. מאידך, דעת הרמב"ן (הובא בבס"פ משנה שם) שאף לדעות שבראש חודש אין מברכים על ההלל, מימ בחול המועד מברכים, כיון שימים אלו נקראים מועד.

(9) וכן ארץ ישראל הנמצא בחוץ לארץ ביום ח' של פסח, והציבור אינו הלל, כתב בשו"ת שבט הלוי (ח"ז ס"י מט) שאף שאינו חייב באמירת הלל, יאמר עמהם הלל בלי ברכה, ואינו בכלל מה שכתב המג"א (סי' תכ"ב ס"ק ה) שהקורא הלל בדרך שירה בונן שלא תיקנו חכמים הרי זה מחוץ ומגוף, שכן שלבני חוץ לארץ הוא זמן אמירת הלל, הם עומדים ומשבחים והוא עומד עמהם, צריך אף הוא לשבח איתם.

(10) אמנם לקמן (סי' תרמד ס"ק ד) כתב טעם אחר, והוא הטעם המובא בגמרא (נדרין י, א) שבסוכות כל יום נדון כיום טוב בפני עצמו, כיון שחלוק כל יום לענין הקרבנות, אבל בפסח שבו כל הקרבנות שוים לקרבנות של ימים טוב הראשון, אין גומרים את ההלל בשאר הימים. ומטעם זה גם כתב להלן (סי' טז) שבברכת ההפטרות של שבת חול המועד סוכות מוכיחים את הדיוט טוב, אבל בשבת חול המועד פסח אין מוכיחים אותו. וכבר הקשה כן המהרש"א (ברכות ט, ב ד"ה במפלתן) מדוע הביאו האחרונים את המדרש (שהובא כאן) כטעם לדין זה, הרי בגמרא מבואר טעם אחר.

[ביה"ל ד"ה סימן]

קורין ביום שלאחריו פקשה שדלג⁽¹¹⁾.

(11) ובטעם הדבר שאין הסדר מעכב, כתב הפרי"ח (סי' ה בשם המהריק"ש, שהוא מקור הדין) שאין פרשיות אלו כתובות בתורה סמוכות זו לזו, ולכן סדר קריאתן אינו מעכב, וכמו שמצינו לענין קריאת שמע, שאף שלכתחילה יש לקרוא בסדר, אם הקדים את הפרשה השנייה לראשונה, כתב השריע לעיל (סי' סד ס"א) שיצא, כיון שאין כתובות בתורה סמוכות זו לזו.

ואם נזכר בטעות לפני שסיימו לקרוא את הקריאה בתורה, ועדיין המשך במילואים עמוד 44

מילואים הלכות פסח סימן תצ המשך מעמוד 194

לקריאה שהיה צריך לקרוא היום, ולמחרת יקראו מה שהיה צריך לקרוא היום, וראה מה שכתבנו לעיל (סי' תפח סי' טו). ובאופן שאין זה מניין קבוע ונכחו שמצוי בשיטתו, ויתכן שהציבור שהתפלל היום במנחם זה לא יתפלל בו למחרת, ולא ישמע את הקריאה שהחסידי צריך היה לקרוא היום, כתב הכף החיים (שם) שאף לדעה השניה, יש להפסיק באמצע הקריאה ולעבור לקריאה הנכונה.

לא עלו לתורה כל הקהלים של אותו יום, כתבו השערי אפרים (שער ח סי' יז) והכף החיים (סי' כח) שיש לקרוא לשאר השולים את הקריאה הנכונה של אותו יום, ואלה שכבר עלו לתורה מצטרפים למנין העולים לתורה. מאידך, המחזיק ברכה (סי' ב) ובספרו לדוד אמת (סי' ט אות ח), הובא בכף החיים (שם) כתב, שאם נזכרו אחרי שכבר התחילו לקרוא בתורה, ימשיכו לקרוא את הקריאה שהתחילו בה ולא ישנו

הלכות פסח סימן תצ המשך מעמוד צח

משה (אריז' חיד' סי' כא אות ג) כתב שלא יצא ידי חובתו, משום שתפילת יום טוב אינה שייכת בשבת, וכן מבואר בשו"ת חקרי לב (סי' נ, עמ' צו בדפוס).

25) ואם התפלל תפילת מוסף של יום טוב, אך לא הזכיר את השבת בתוך הברכה, אף שחתם כהוגן בשבת יום טוב, כתב במשניב לעיל (סי' תפז סי' יג) לענין יום טוב שחל בשבת, שלא יצא ידי חובתו.

וגם אם הזכיר את השבת, אך לא אמר את פסוקי הקרבנות של שבת, כתב בשו"ת אגרות משה (שם) שלא יצא, שכיון שאמר רק את פסוקי הקרבנות של פסח ולא של שבת, נראה כאומר שהקריבו רק את הקרבנות של פסח ולא את של שבת, וראה מה שכתבנו לעיל על המשניב (שם).

ואם הזכיר בחתימה רק 'מקדש השבת', כתב לעיל (שם סי' ו) שיצא ידי חובתו, ואם בחתימה אמר רק 'מקדש ישראל וחומותיו', ראה לעיל (על המשניב שם) שכתבנו שלא יחזור להתפלל.

אותיותיה, וכן כתב בספר עמק ברכה (עמ' נא) בשם הגר"י הירש מראדן (חתן החפץ חיים). מאידך, דעת הגר"ש אלישיב (הלכות חג בתג' שם ח' ע' 84) שדין בספר תורה, ואפילו בחסרון של אות אחת נפסלות, וכן כתב בשו"ת שו"ת הלוי (ח"ב סי' קמו אות ג), ובספר עמק ברכה (שם) נשאר בזה בצי"ע.

23) ואף אם כבר בירך על המגילה ורצה לקרותה שנית כדי להוציא אחרים בה, דעת הגר"ש אורעברך (ששיב פניא ח' ח) שיכול לזכר שנית.

[ביה"ד דה' מתפלל]

אָנְשׁוֹן שֶׁשָׁתָּה וְיִשְׁרָאֵל וְהַמְּנִיחִים אֵין צָרִיךְ לְקוּרְאָהּ וכו', תהפיל מוסף שבת לאחר לא יצא.

24) ואם טעה להתפלל בשבת חול המועד תפילת יום טוב שחל בשבת והזכיר את השבת באמצע הברכה ובחתימה, כתב המטה משה (אות תרעט) בשם שבלי הלקט (סי' רט), סדר תפילה של כל ימי הפסח) שיצא ידי חובתו, וכן הביא המקור חיים (סי' ט), מאידך, בשו"ת אגרות

הלכות פסח סימן תצא תצב המשך מעמוד 196

ישראל (פריח סי' א), והוסיף שנהגו בירושלים שגם אין לומר בו סליחות, אלא שיש שנהגו להתענות עד חצות או להשלים את התענית למחרת, וכן כתב בדרכי שאול יוסף דעת (להגרי"ש נתנון יו"ד סי' תא סי' ד'ה שוב) שאין להתענות בפסח שני גם כשהחל בו תענית בה"ב, וגם לא לומר בו תחינה, וכן כתב האדרת (חידושי הגאון האדרת גפן אדרת עמ' קפג).

מאידך, בשו"ת מהרש"ם (חיד' סי' לב) ובספרו דעת תורה (סי' תצב סי' א) כתב שמוותר להתענות בו, שהרי גם ב"ד ניסן לא גזר שלא להתענות, ואם כן איך יתכן שביד אייר שהוא פסח שני יהיה אסור להתענות, וסיים, שאם לא התענה מיום זה יתענה ביום חמישי או שני שלאחריו, וכן כתב הא"א (בוטשאטש, סי' קלא סי' ד'ה הנהגות) שמוותר להתענות בו, וגם יאמרו בו סליחות, אך תחנן לא יאמרו, וכן אצל החזו"א (אריזות רבנו חיד' עמ' רטו) אמרו סליחות ביום זה, אלא שלדעת החזו"א גם תחנן יש לומר מיום זה.

ואם חל יום שני בתרא בי"ז אייר שהוא ערב ל"ג בעומר נדחינו כשהל' ר"ח אייר בשבת, כתב הפמ"ג (משכ"ז סי' א) שאף הנותנים בו לא יאמרו תחנן ואביתו מלכס בתפילת מנחה.

5) אמנם לקמן (סי' תקס"ב סי' כא, בתחילת דבריו) משמע שגם אם לא קיבל על עצמו את התענית וגם לא ענה 'אמן' על ה'ימי שביד', אלא שסמך עצמו על המנהג שנהגו לצום, הרי זה נחשב כקבלת תענית, ובביד"ל לקמן (סי' תקס"ב סי' ד'ה שרגל) כתב בתחילה, שכתענית זו במקום שנהגו להתענות, שאין צריך לקבל בפירוש, אלא שהוסיף

(סי' א) הפמ"ג (א"א סי' ג) שהשי"ן אומר את ה'ימי שביד' אחרי קריאת התורה האמירת 'אשרי' קודם שיאמר 'יהללו', ויקח את ספר התורה מידו כדי לברך את העם עם ספר תורה ונמה שכתב בשערי אפרים (שער י' סמ"ו, ובפתחי שערים שם סי' מט) בשם הלבוש שיש לברך אחרי 'יהללו', כתב השערי חיים (על השערי אפרים שם סי' מז) שכנראה טעות סופר נפלה בשערי אפרים וצריך לומר קודם 'יהללו', וכמו שכתב הלבוש עצמו, ואף שכתב המשניב לעיל (סי' רפד סי' ט) שאחרי 'אשרי' לא יאמרו שום דבר מלבד 'יהללו', הוסיף שאף העושים 'ימי שביד' לחולת ומפסיקים הרבה בין 'אשרי' לקדיש, שלא כדון עושים, ביאר הגר"ח קניבסקי (אשי ישראל פל"ז ח' קעב) שיתכן שכיון שנהגו לומר את ה'ימי שביד' למתענים בה"ב אחרי 'אשרי' הרי זה נחשב צורך התפילה, ואין זה הפסק אף לדברי המשניב.

דעה נוספת מתי לברך את המתענים כתב בסידור עבודת ישראל, שיש לחזו"מ בתוך ה'ימי שביד' שאומרים כל שבת, לפני זכ"ל מי שעוסקים בצרכי ציבור באמונה, וכן משמע במקור חיים (קיצור הלכות), דעת האדרת (הובא בלוח אריז) שיש לברך קודם 'אשרי'.

3) ובשנמצא בציבור שמתענה תענית זו, הוא אינו יכול להתענות, כתב לקמן (סי' תקס"ב סי' יד) שלא יאכל אלא בצינעה ושלא בפני אנשים.

4) ואם חל יום שני בתרא בי"ד אייר שהוא פסח שני נדחינו בשנה שעבר פסח חל בשבת, כתב בהגה"ה שכדעת תורה (סי' קלא סי' יז) בשם הגר"מ חר"ל, שבפנקס של בית הכנסת תורכת ר' יהודה החסיד מובא שהמנהג שלא להתענות בו, וכן כתב בלוח אריז ובספרו ארץ

הלכות פסח סימן תצ

ט טפח ב"ז מיקרא
דברי יוחנן י מיקרא
דבר פסא מנחל ל"א
כ ברימא ברעא י"ז
אזרחק מ' ל דברי
דפליג אפא קפא,
רש"י והוספות שם
וסקריים דפרק ב
מהלכות תפלה

וְהַקְרִיבָתָם עַד סוֹף פֶּסַח: ד' (יא) טַבִּיל יוֹם-טוֹב (ו') ו' הָאֲחֵרֹן (יב) מִקְדָּשִׁין עַל הַיָּזַן (יג) וְאִין
וְאִמְרִים זֶמֶן: הָגָה וְאִמְרִים בַּפֶּלֶה וּבִקְדוּשׁ זֶמֶן חֲרוּתֹנִי כְמוֹ כְּיוֹם-טוֹב רִאשֹׁן (מִחֲרִיל וְטַהוֹרִים): ח' מִפְּטִירִין
כְּיוֹם שְׁבִיעִי צִדְמֵר דָּוָד וְכִיּוֹם שְׁמִינִי עוֹד הַיּוֹם כָּבֹד לַעֲמֹד: ט' כִּשְׁבֹת שָׁחַל כְּחֵל-הַמוֹעֵד, עֲרִכִית
שְׁחִירָה וּמִקְחָה [*] *מִתְפַּלֵּל בְּדַרְכּוֹ שֶׁל שְׁבֹת וְאוֹמֵר 'יַעֲלֶה וְיִבְאֵא' בַּעֲבוּדָה, וּבְמוֹסָף אִמְרֵי סֵדֶר
מִמוֹסָף יוֹם חֵל-הַמוֹעֵד, אֲלֵא שְׁמִינִיר שֶׁל שְׁבֹת וְאוֹמֵר 'וְזִמְנָן לָנוּ אֵת יוֹם הַמְנוּחַ הַזֶּה יוֹם חַג
הַמְנוּחַ הַזֶּה', וְכֵן אוֹמֵר 'אֵת מוֹסְפֵי יוֹם הַמְנוּחַ הַזֶּה יוֹם חַג הַמְנוּחַ הַזֶּה' וְחוֹתֵם 'מִקְדָּשׁ הַשְּׁבֹת
לְיִשְׂרָאֵל וְהַמְנוּחִים', (יד) וּמִפְּטִירִין (ו') 'הִיָּתָה עֲלֵי': הָגָה (טו) וְאִין מִזְבִּירִין בְּכִרְכַת הַסְּפֵרָה לִפְסַח לֹא
בִּמְעַצ (טז) וְלֹא (טז) בְּחִתִּיקָה. (יז) גְּוִהֲגִין לומר שִׁיר הַשִּׁירִים (יח) בִּשְׁבֹתָ שֶׁל חֵל-הַמוֹעֵד. וְאִם חֵל שְׁבֹת
כְּיוֹם-טוֹב הָאֲחֵרֹן אִמְרִים אוֹתוֹ בְּאוֹתוֹ שְׁבֹת, וְכֵן הִדִּין בְּסִפִּית עִם קִטְלָתוֹ. גְּוִהֲגִין לומר רִיחַ בִּשְׁבֻעוֹת (אֲבוֹדָהם,
יט) וְהַעֵם נִהְגִי (ט) [ט] שֶׁלֹא לְכַרֵּךְ עֲלֵיהֶם 'עַל מִקְרָא מְגִלָּה' וְלֹא 'עַל מִקְרָא כְּתוּבִים':

באר היטב

(י) הַתְּחִלָּה. פָּרוּשׁ בְּדוֹ. מִלָּה בְּשִׁמְיָהּ אוֹמְרִים יוֹם לִבְשָׁה, מִשְׁאִי בְּשָׂרָה
 יֵשׁ רָאִי יוֹם לִבְשָׁה אֲמֵ"כ חִלּוֹ בְּשִׁשֶּׁת, לְכוּשׁ יִמֵּין חֲפֵד וּמִנְהִיגִים. וְאִם
 חֵל יוֹם ז' בִּשְׁבַת אוֹמְרִים בִּדְוָר הַכִּיּוּנִים שֶׁל שֶׁבַת חֲלִי-הַמַּעֲדֵד מִקְנֵי
 שְׂוֹמְרִים שִׁיר הַשִּׁירִים בְּאֵחָז יוֹם, וְיוֹם לִבְשָׁה אוֹמְרִים קָדָם שִׁירָה
 לִבְשָׁה: וְאִם חֵל יוֹם אַחֲרָיו, מִשְׁמַת אוֹמְרִים יוֹרֵ שֶׁל שֶׁבַת חֲלִי-הַמַּעֲדֵד
 וּמִהַבְּרִין בְּשִׁמְנוֹת-עֶרְבָה לִמְרֵת הַפִּיטוֹ שֶׁל יוֹם ז', וְאִם שֶׁל ב' מִלָּה
 אוֹמְרִים יוֹם לִבְשָׁה קָדָם שִׁירָה תְּחִלָּה, עֲמ"א: (י) הִזְקָה. כִּי תַחֲסֹחַ
 הַסְּמִים יֵהָב בְּעֵינָן וְגַל וְגִלּוֹג בְּתִשְׁרִי ע"כ מִקְשִׁינָן בְּעֵינָן הַעֲצֻמֹת הַיְּבֻשֹׁת
 וּבִחֲשִׁי בְּיוֹם בּוֹא עוֹג, טוֹר: (ח) בְּהַתְּחִלָּה. דָּן חֹרֵם קִבְּשׁ הַשֶּׁבַת, אֲבָל
 בְּשֶׁבַת חֲזָמ"ל שֶׁל כְּפוֹת מִסֵּס וְהַנְּמִים, מִשְׁוֹם חֲלֻקִּים בְּמִקְוֵסִין חֲמִיר
 טַפִּי. מ"א. וְהִבָּחַל נֶחֱם טַעַם, וְהִחֵם כְּפוֹת אוֹמְרִין חֲלֵל וְאֵינוֹ דֹּמֶה לִרְחִי:
 (ט) שְׁלֵא. וְכִן הַסֵּפֶת הַחֲנוּנִים. וְסִים הַשִּׁי"ל: שֶׁל חֲתָרְבֵר עַל כְּפוֹת אֵלֶּי

[illegible]

מִשְׁנָה בְּרִיָּדָה

[illegible]

שַׁעַר הַצִּיּוֹן

(ח) פִּרְיָמְדִים: (ט) הֶגְ'א: (י) שָׁזוּ הִיָּה קְרִיעַת יַם־סוּף⁽¹⁾: (יא) וְאֵן אֹמְרִים יוֹם לִבְשׁוֹ "פִּמ": (ב) פּוֹקִים: (ג) כֵּן נִצְרַד הַפִּרְיָמְדִים כְּסוּף דְּבָרֵי: (ד) כִּי מִדְּבִי־מִשָּׁה מְשֻׁמֶּע וְדַעוּתוֹ שֶׁלֹּא לִבְרָךְ, וְאֶפְסוּ לִפִּי כִּי שָׁכַח בְּהִשְׁתוֹתוֹ [וְהִנָּהוּ בְּמַגֵּן־אֲבוֹקֶת], לִפִּי טַעַם הָאֲחִירֹן שֶׁלֹּא מְשֻׁמֶּע דְּבִכְתוּבִים עַל מִלָּךְ בְּסִפְרֵהוּדָה יֵשׁ לִבְרָךְ:

